

श्री गुरुभ्यो नमः ॥
श्रीमच्छंकराचार्यविरचित-
देव्यपराधक्षमापनस्तोत्रम् +

श्री नागर अधारा ज्ञाति अने अन्य देवीलक्तोनी
वाणु भाटे छपावी प्रसिद्धकर्ता—
श्री सदगुरु सीताराम प्रसादित—
श्रीलक्त उद्याणुदास लुण्णुदास नरीवाणा,
सगरामपुरा—सुरत.

संवत् १९८५ चैत्र पूर्णिमा.

“वैत विजय” प्रिन्टींग प्रेस, सुरतमां मुखयं प्रकाशित
कार्यालय, पण्ड.

मूल्य—सहस्रभाग.

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૪૬૮-૪ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ દેવ્યપરદેહ કૃમાપજસ્તીતમ

વિષય પર્ય: ૪૬૭

श्री गुंगुरुभ्यो नमः ॥
श्रीमच्छंकराचार्यविरचितं—
हेयपराधक्षभापनस्तोत्रम् ।

श्री नागर अंधारा ज्ञाति अने अन्य देवीलक्तोनी
ज्वाणु भाटे छपावी प्रसिद्धकर्ताः—
श्री सदगुरु सीताराम प्रसादित—
श्रीलडन डव्याणुदास लुभाणुदास जरीवाणा,
सगरामपुरा—सुरत.

संवत् १९८५ चैत्र पूणिर्मा.

“ जैन विजय ” प्रिन्टींग प्रेस, सुरतमां मुद्रयंद डसनदास
डापडियाओ छाप्युं.

मूल्य—सदुपयोग.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
ગુજરાતી કોપીરાઈટ સંગ્રહ

પસ્તાવના.

શ્રીમત્ પરમહંસ પરિત્રાજકચાર્ય શ્રીમત્ સ્વામી શંકરાચાર્ય વિરચિત આ :દેવ્યપરાધક્ષમાપનાસ્તોત્રનો આ ભારતવર્ષમાં ઘણેજ પ્રચાર છે અને પ્રેમીજનો સપ્તસતિના પાઠના અંતે એનો પણ પાઠ કરે છે, પણ એના ભાવાર્થને ન જાણવાથી ગોપટજી માફક ખોલતા રહે છે જેથી એ અભાવને દૂર કરવા માટે આ સ્તોત્રની ભાષા ટીકા ગુજરાતી ભાષામાં કરી, છે જેથી હવે પ્રેમીજનો એના ભાવાર્થને સમજી આનંદની પ્રાપ્તિ કરે અને જગત્માતા ભવાનીના ચરણકમળમાં ભક્તિ રાખે તો તેના સંસારના દુઃખોનો નાશ થઈ અંતે પરમ પદને પ્રાપ્ત થાય. અને એના અવલોકનથી 'સ્તોત્રના અર્થનું' જ્ઞાન થવાથી ભક્તોની અધિક પ્રાપ્તિ શ્રી જગત્માતાના ચરણ કમળમાં થશે તેજ જગતના માતૃપિતા પાર્વતી પરમેશ્વર આ ગુપ્તોદ્ધારને સ્વીકાર કરી અમોને પરમાનંદ પ્રાપ્ત કરાવે.

પં. નંદશંકર પુરુષોત્તમ ભટ્ટ,

સુરત.

॥ श्री गणेशाय नमः ॥

अथ

श्रीमच्छंकराचार्यविरचितं देव्यपराधक्षमापनस्तोत्रम्.

ब्रह्मानंदं परमसुखदं केवलं ज्ञानमूर्ति ।
द्रंदातीतं गगन सदृशं तत्त्वमसि यादिलक्ष्यं ॥
एकं नित्यं विमलमचलं सर्वादि साक्षीभृतम् ।
भावातीतं त्रिगुणरहितं सदगुरुं तं नमामि ॥

x

x

x

न मंत्रं नो यंत्रं तदपि न च जाने स्तुतिमहो ।
न चाह्वानं ध्यानं सपदि न च जाने स्तुतिकथाः ॥
न जाने मुद्रास्ते तदपि च न जानेपि लपनं ।
परं जाने मातस्त्वदनुसरणं क्लेशहरणम् ॥ १ ॥
देवीस्तोत्रं पुण्यमिदमपराधक्षमापनम् ।
भाषायुतं स्फुटं कुर्वे भक्तानां हितकाम्यया ॥ १ ॥

अथ—हे माता, मंत्रं यंत्रं, स्तुति, आर्घ्याहुति, ;

ધ્યાન, સ્તુતિ, કથા, મુદ્રા અને વિલાપ એ કોઈપણ હું
નથી બાણુતો, પણ આપના ચરણ કમળનું ભજનજ અમારા
સર્વે કલેશને દૂર કરશે. ૧.

વિધેરજ્ઞાનેન દ્રવિણવિરહેણાલસતયા ।

વિધેયાશક્યત્વાત્તવ ચરણયોર્યા ચ્યુતિરભૂત ॥

તદેતત્ક્ષંતવ્યં જનનિ સકલોદ્ધારિણિ શિવે ।

કુપુત્રો જાયેત કચિદપિ કુમાતા ન ભવતિ ॥ ૨ ॥

અર્થ—પૂજા વિધિના અજ્ઞાને કરીને અથવા ધનના
વિશેષે કરીને તથા આળસને લીધે તેમજ કુદરતી અસા-
મર્થને લીધે આપના ચરણ કમળનું ભજન નથી બની
શકતું તો હે સમગ્ર જગતનો ઉદ્ધાર કરવાવાળી ! તે અમારો
અપરાધ ક્ષમા કરો. હે દેવી ! પુત્ર કુપુત્ર થાય છે તો પણ
માતા કુમાતા થતી નથી. ૨.

પૃથિવ્યાં પુત્રાસ્ને જનનિ વહવઃ સન્તિ સરલાઃ ।

પરં તેષાં મધ્યે વિરલતરલોડહં તવ સુતઃ ॥

મદીયોડયં સાગઃ સમુચિતમિદં નો તવ શિવે ।

કુપુત્રો જાયેત કચિદપિ કુમાતા ન ભવતિ ॥ ૩ ॥

અર્થ—હે માતા ! પૃથ્વીમાં આપના પુત્રો બહુ છે
પરંતુ તેમની વચ્ચે વિરલ અને અંચળ પુત્ર હુંજ છું
તે માટે હે દેવી ! મારો ત્યાગ આપને ઉચિત નથી કેમકે
પુત્રને કુપાત્ર જોઈને માતા કુમાતા થતી નથી. ૩.

જગન્માતર્માતસ્તવ ચરણસેવા ન રચિતા ।

ન વા દત્તં દેવિ દ્રવિણમતિભૂયસ્તવ મયા ॥

તથાપિ ત્વં સ્નેહં મયિ નિરૂપમં ચન્પકુરુષે ।

કુપુત્રો જાયેત ક્વચિદપિ કુમારા ન ભવતિ ॥ ૪ ॥

અર્થ—હે જગત માતા ! આપના ચરણ કમળની પણ સેવા મેં નથી કરી. હે દેવી ! સત્પાત્રને દાન પણ નથી આપ્યું તોપણ આપ મને પુત્ર બાળીને દયા કરો છો તે આપનો ધર્મજ છે કેમકે કૃપાત્ર પુત્ર ઉપરજ આપ પણ દયા રાખો છો. ૪.

પરિચક્ત્વા દેવાન્વિવિધવિધિમેવાકુલતયા ।

મયા પંચાશીતેરધિકમપનીતે તુ વ્યસિ ॥

इदानीं चेन्मातस्तव यदि कृपा नापि भविता ।

निरालंबो लंबोदग्जननि क यामि शरणम ॥ ५ ॥

અર્થ—અનેક પ્રકારના પૂજા પ્રકરણમાં આકૃણ વ્યાકૃણ થયેલો એવો હું સર્વ દેવતાઓનો પરિત્યાગ કરીને આપના ચરણ કમળની સેવા કરું છું. હવે મારી ૮૪ થી પણ વધારે આયુ થઈ ચુકી છે તો હે માતા ! હવે પણ આપ મારા ઉપર કૃપા નહીં કરશો તો હું નિરાશ્રય થઈને હે ત્રિબાહર (ગણેશ) જનની ! હું કેને શરણ બાઉં ? ૫.

श्वपाको जल्पाको भवति मधुपाकोपमगिरा ।

निरातंको रंको विहरति चिरं कोटिकनकैः ॥

તવાપર્ણે કર્ણે વિશતિ મનુવર્ણે ફલમિદં ।

જનઃ કો જાનીતે જનનિ જપનીયં જપાવિધૌ ॥ ૬ ॥

અર્થ:—હે માતા ! આપના લજ્જનના પ્રભાવથી નીચ પુરુષ પણ અમૃત તુલ્ય વાણીથી બ્રહ્મરૂપિ તુલ્ય વક્તા થાય અને હરિદ્રી પણ આપના લજ્જનના પ્રભાવથી કોટિ સુવર્ણે કરીને યુક્ત થઈ ચિરકાળ સુધી સંસારમાં વિહાર કરે છે. હે દેવી ! આપના મંત્રોના અક્ષરોના ઉચ્ચારણની શ્વનિ કાનમાં પ્રવેશ થતાંજ આટલું ફળ પ્રાપ્ત થાય છે તો કદાચ આપના મંત્રનો કોઈ મનુષ્ય પુરસ્ચરણ કરે તો શું શું ફળ થાય તે હું નથી જાણતો. ૬.

ચિતામસ્માલેપો ગરલમશનં દિક્ષપટધરો ।

જટાધારી કંઠે ભુજગપતિહારી પશુપતિઃ ॥

કપાલી ભૂતેશો ભજતિ જગદીશૈકપદવીં ।

ભવાનિ ત્વત્પાણિગ્રહણપારિપાટીફલમિદમ્ ॥ ૭ ॥

અર્થ:—હે માતા ! આપના પતિ જે શીવજી છે તેમની ચિતાના ભસ્મનું લેપન, કાળકુટ વિષનું લક્ષણ, સદૈવ નન્ન, જટા ધારણ, કંઠે વાસુકીનું ધારણ અને પશુ તથા જૂતો (દેવતાઓ) ના પતિ છે, કપાળ પણ ધારણ કરેલ છે તોપણ સર્વે બ્રહ્મ, વિશ્વાદિક દેવતાઓના પણ ઇશ્વર થઈને બિરાજમાન છે તો હે ભવાની ! આ પ્રભુતા તો માત્ર આપના પ્રાણિબ્રહ્મણ (વિવાહ) ના પ્રભાવથીજ પ્રાપ્ત થઈ છે. ૭.

ન મોક્ષસ્યાકાંક્ષા ન ચ વિભવવાંછાપિ ચ ન મૈ ।

ન વિજ્ઞાનાપેક્ષા શશિમુખિ સુખેચ્છાપિ ન પુનઃ ॥

અતસ્ત્વાં સંયાચે જનનિ જનનં યાતુ મમ વૈ ।

મૃડાની રુદ્રાણી શિવ શિવ ભવાનીતિ જપતઃ ॥ ૮ ॥

અર્થ—હે માતા ! મને નથી મોક્ષની ઇચ્છા, નથી દ્રવ્યાદિક પદાર્થોની ઇચ્છા, નથી વિજ્ઞાનની ઇચ્છા અને નથી સુખની ઇચ્છા હું તો ફક્ત આપની પાસે એટલુંજ માંગું છું કે મારો જન્મ એવો થાય કે જે જન્મમાં મારા સુખમાં નિરંતર મૃડાની, રુદ્રાણી, શિવ શિવ, ભવાની વગેરે નામ વિરાજમાન રહે. ૮.

નારાધિતાસિ વિધિના વિવિધોપચારૈઃ ।

કિં રુક્ષચિત્તનપરૈર્ન કૃતં વચોભિઃ ॥

શ્યામે ત્વમેવ યદિ કિંચન મય્યનાથે ।

ધત્સે કૃપામુચિતમંત્ર પરં તવૈવ ॥ ૯ ॥

અર્થ—હે માતા ! વિવિધોપચાર (૧૬ ઉપચાર) વિધિ કરીને આપનું આરાધન નથી કર્યું અને વાણીરૂપ પુષ્પે કરીને આપની સ્તુતિ પણ નથી કરી માટે હે દેવી ! મને અનાથ જાણી માફ રક્ષણ કરો. ૯.

આપત્સુ મગ્નઃ સ્મરણં ત્વદીયં ।

કરોમિ દુર્ગે કરુણાર્ણવેશિ ॥

નૈતચ્છઠત્વં મમ ભાવયેથાઃ ।

શુધાતૃષાર્તા જનર્નાં સ્મરંતિ ॥ ૧૦ ॥

અર્થ—હે માતા ! હું આપત્તિ સમયે આપનું સ્મરણ હિ માતા, હિ દુર્ગા એમ કહું છું, એ મારી કૃતજ્ઞતાને આપ નહીં ગણો કેમકે જ્યારે બાળક બુદ્ધિ કરીને દુઃખી થાય છે ત્યારે તે માતાનું સ્મરણ કરે છે. ૧૦.

જગદંબ વિચિત્રમત્ર કિં ।

પરિપૃણા કરુણાઽસ્તિ ચેન્માયિ ॥

અપરાધપરંપરાદૃત ।

ન હિ માતા સમુપેક્ષતે સુતમ્ ॥ ૧૧ ॥

અર્થ—હે જગદંબા ! આપની દયા મારા ઉપર સંપૂર્ણ છે એમાં શું આશ્ચર્ય છે કેમકે જગતમાં હજારે અપરાધ કરવાવાળા પુત્રોનો માતા ત્યાગ કરતી નથી. ૧૧.

મત્સમઃ પાતકી નાસ્તિ પાપઘ્ની ત્વત્સમા ન હિ ॥

एवं ज्ञात्वा महादेवि यथायोग्यं तथा कुरु ॥ १२ ॥

અર્થ—હે માતા ! આ જગતમાં મારા સમાન કોઈ પાપી નથી અને આપના સમાન કોઈ પાપને હરનાર નથી એવું બાણીને હે દેવી ! આપને જેમ યોગ્ય લાગે તેમ કરવા આપ સમર્થ છો. ૧૨.

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमण्डंकराचार्य-

विरचितं देव्यपराधक्षमापनस्तोत्रं संपूर्णम् ।

એક પાઈ શું કરે છે ?

આપણી એક દીવસની દમાણીમાંથી ફળો કાઢીએ તો વાર્ષિક રૂ. ૨) ને આશરે થાય છે. એમાંથી સુરત નાગર બંધારા જ્ઞાતિ પ્રતિ વર્ષે શ્રી મહાકાળીના જન્મ દીવસે ઉત્સવ કરે છે. આજે (૧૭) વર્ષ થયા સુરતના મંડળની શુભેચ્છાએ સેવા કરનાર—

માણિકલાલ પુરુષોત્તમદાસ ટોપીવાલા
મગનલાલ નગીનદાસ ચુનાવાલા
છગનલાલ કેવળરામ ટોપીવાલા
નાદનાલાલ રામચંદ્ર ટોપીવાલા-

અને સર્વ મંડળી એકત્રપણાની વ્યક્તિ રહી છે. તેનો બદલો જગત માતા તેમને આપે એવી શુભ આશા હમે રાખીએ છિયે.

હોં સેવક,

કલ્યાણદાસ ભુખણદાસ જરીવાલા.

